

Länstyrelsen
Värmland

Naturvård

BESLUT

Datum
2019-02-11

Sida
1(5)
Referens
511-727-2016

BILDANDE AV NATURRESERVATET RYEN I GRUMS KOMMUN

Beslut

Områdesskydd

Länstyrelsen förklarar markerat område som naturreservat, se bilaga 1. Beslutet meddelas med stöd av 7 kap. 4 § miljöbalken. Beslutet riktar sig till var och en, fastighetsägare och innehavare av särskild rätt, vars rättigheter att använda markområden berörs inom reservatsområdet.

Naturreservatets namn är Naturreservatet Ryen.

Föreskrifter

Länstyrelsen beslutar om nedanstående föreskrifter för att tillgodose syftet med naturreservatet.

A. Föreskrifter enligt 7 kap. 5 § andra stycket miljöbalken om inskränkningar i rätten att använda mark- och vattenområden

Utöver vad som annars gäller i författningar är det i reservatet förbjudet att

1. avverka eller på annat sätt skada träd och buskar samt ta bort eller upparbeta dött träd eller vindfälle,
2. utföra mekanisk markbearbetning,
3. tippa eller anordna upplag,
4. anlägga ledning,
5. utföra markavvattnande åtgärd,
6. rensa befintliga diken,
7. uppföra byggnad, annan anläggning eller anordning,
8. använda kalk, gödsel, växtnäringsämnen eller bekämpningsmedel,
9. framföra fordon,
10. bedriva vattenverksamhet.

Utan tillstånd från länsstyrelsen är det också förbjudet att

11. inplantera djur och växter.

Undantag

A-föreskrifterna gäller inte för förvaltaren av naturreservatet, eller den som förvaltaren anlitar, vid genomförande av de åtgärder som framgår under B och som behövs för att tillgodose syftet med naturreservatet.

A-föreskrifterna gäller inte vid normalt underhåll och nyttjande av befintlig vändplats i reservatets östra kant.

A 1. gäller inte kvistning eller röjning av sly upp till sju cm diameter i marknivå för underhåll av jaktpass.

A 9. gäller inte terrängskoter eller motorredskap som behövs för uttransport av större vilt (älg, hjort, björn, vildsvin) från området enligt terrängkörningsförordningen (1978:594 1§), i samband med den jakt som är tillåten i naturreservatet. Uttransporten ska ske så att skador på mark och vegetation inte uppkommer. Skada definieras här som bestående längre än en växtsäsong.

B. Föreskrifter enligt 7 kap. 6 § miljöbalken om vad ägare och innehavare av särskild rätt till fastighet förpliktas att tåla

Ägare och innehavare av särskild rätt förpliktas tåla följande för att tillgodose syftet med reservatet

1. röjning och utmärkning av reservatets yttergränser,
2. undersökningar av mark, vegetation och organismer i miljöövervaknings- och uppföljningssyfte,
3. åtgärder i syfte att motverka skador som orsakas av invasiva arter.

C. Föreskrifter enligt 7 kap. 30 § miljöbalken om rätten att färdas och vistas och om ordningen i övrigt i naturreservatet

Utöver vad som annars gäller i författningar är det i reservatet förbjudet att

1. fälla eller på annat sätt skada levande och döda träd eller buskar, stående eller omkullfallna,
2. samla in ryggradslösa djur, mossor, lavar och vedsvampar,
3. framföra fordon,
4. tippa eller anordna upplag,
5. gräva eller dra upp kärlväxter,
6. göra upp eld.

Utan länsstyrelsen tillstånd är det också förbjudet att

7. genomföra organiserad tävlings-, undervisnings- eller friluftsverksamhet.

Undantag

C-föreskrifterna gäller inte för förvaltaren av naturreservatet, eller den som förvaltaren anlitar, vid genomförande av de åtgärder som framgår under B och som behövs för att tillgodose syftet med naturreservatet.

C 3. gäller inte på befintlig vändplats i reservatets östra kant.

Skötselplan

Länsstyrelsen fastställer skötselplan för naturreservatets långsiktiga vård, se bilaga 2. Beslutet meddelas med stöd av 3 § förordningen om områdesskydd enligt miljöbalken m.m.

Förvaltare av naturreservatet

Länsstyrelsen är förvaltare av naturreservatet.

Skälen för beslutet

Beskrivning av området och redogörelse för bakgrunden i ärendet

Det aktuella skogsområdet ligger vid höjden Ryen, väster om sjön Stor-Emsen. Det utgörs huvudsakligen av en nordsluttning med en bäck som rinner i öst-västlig riktning vid foten av sluttningen. Flera fuktiga stråk förekommer i sluttningen, vilket skapar variation i ståndort. I delar av området är marken kalkpåverkad och har hög bonitet. Stora partier är bevuxna med imponerande granskog och har ett högt inslag av lövträd, i synnerhet asp. Denna naturtyp, *Näringsrik granskog*, är relativt sällsynt i länet och underrepresenterad i de skyddade områdena. I den västra delen av skogen är topografin mer varierad med hållmarker där tallen dominerar och fuktigare sänkor med gran och björk. Mikroklimatet, med konstant hög luftfuktighet, och den goda tillgången på lågor i olika nedbrytningsstadier, har skapat goda förutsättningar för en rik mossflora med flera rödlistade arter. Den rika tillgången på lövträd, särskilt gammal och medelålders asp, ger goda möjligheter för sällsynta arter knutna till just gamla aspar. Sammanlagt har över 20 rödlistade arter och signalarter påträffats inom området. Modernt skogsbruk i området skulle påverka hydrologin och mikroklimatet så att mossornas växtplatser inte längre skulle vara gynnsamma och detta syns tydligt vid områdetets södra gräns där hyggen orsakat genomblåsning av den närmaste skogen med uttorkning som följd. Sammantaget utgör skogen ett från naturvårdssynpunkt mycket värdefullt skogsområde som hyser stor mångfald av växt- och djurarter knutna till näringsrik granskog, gamla lövträd och god förekomst av död ved.

Stora delar av området klassificerades av Skogsstyrelsen som nyckelbiotoper 1997. Länsstyrelsen och Skogsstyrelsen har sedan fört diskussioner om hur området bäst kan skyddas och 2015 anmälde markägarna själva området som lämpligt för formellt skydd enligt den s.k. Komet-metoden. Fastighetsägarna har sedermera kompenserats ekonomiskt genom intrångsersättning.

Under samrådsprocessen har yttranden inkommit från Grums kommun och Skogsstyrelsen, och ingen av dem hade något att erinra.

Syftet med reservatet

För att länsstyrelsen ska få förklara ett mark- eller vattenområde som naturreservat måste vissa förutsättningar vara uppfyllda. Antingen ska syftet vara att bevara biologisk mångfald, vårda och bevara värdefulla naturmiljöer eller tillgodose behov av områden för friluftslivet. Eller så får det ske för att skydda, återställa eller nyskapa värdefulla natur- eller livsmiljöer för skyddsvärda arter (7 kap. 4 § miljöbalken).

Naturreservatet Ryen bildas i syfte att bevara biologisk mångfald i områdets värdefulla naturskogsartade och lövrika barrskogar. Områdets skogar och andra ingående naturtyper samt dess orörda karaktär ska bevaras. Hydrologin och det fuktiga mikroklimatet inom området ska vara opåverkade av negativa ingrepp. Av särskilt bevarandevärde är skogens rika förekomst av död ved samt gamla och grova träd och de arter som är beroende av dessa strukturer.

Syftet ska uppnås genom att skog och övriga naturtyper med dess flora och fauna tillåts att utvecklas fritt genom intern dynamik. Exploatering och skogsbruk i området förhindras och den naturliga hydrologin skyddas från påverkan.

Föreskrifter

För att uppnå och tillgodose syftet med naturreservatet beslutar länsstyrelsen om föreskrifter. Stödet för att utfärda föreskrifter finns i 7 kap. 5 § andra stycket miljöbalken när det gäller de s.k. A-föreskrifter och i 6 § samma kapitel för de s.k. B-föreskrifterna. Att länsstyrelsen kan besluta om s.k. C-föreskrifter regleras i 7 kap. 30 § miljöbalken jämförd med 22 § första stycket förordningen (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m.m.

A-föreskrifterna reglerar de inskränkningar i rätten att använda mark- och vattenområden som behövs för att uppnå syftet med reservatet.

B-föreskrifterna reglerar de intrång som ägare och innehavare av särskild rätt måste tåla för att syftet med naturreservatet ska tillgodoses.

C-föreskrifterna reglerar rätten att färdas och vistas inom naturreservatet liksom ordningen i övrigt. Denna typ av ordningsföreskrifter får utfärdas om det behövs för att tillgodose syftet med skyddet. Beslutade C-föreskrifter gäller omedelbart, även om de överklagas.

Utöver föreskrifterna för naturreservatet gäller också generella bestämmelser till skydd för naturmiljön.

Samlad bedömning

De grundläggande förutsättningarna för att förklara området som naturreservat är uppfyllda. Reservatsbildningen är förenlig med en från allmän synpunkt lämplig användning av mark- och vattenresurserna och med den för området gällande kommunala översiktsplanen. Ingen kommunal detaljplan eller områdesbestämmelser enligt plan- och bygglagen finns som berör området. Inskränkningar i enskilds rätt att använda mark eller vatten går inte längre än vad som krävs för att syftet med skyddet ska tillgodoses. Reservatet ska därför inrättas och de föreskrifter gälla som framgår av beslutet.

Genom beslutet undantas 25 hektar skyddsvärd produktiv skogsmark från skogsproduktion och ges ett långsiktigt skydd. Bildandet bidrar därmed till att uppfylla miljö kvalitetsmålen Levande skogar och Ett rikt växt- och djurliv.

Upplysningar

Beslutet kungörs i Värmlands läns författningssamling samt i ortstidning.

Länsstyrelsen kan meddela dispens från föreskrifterna i detta beslut om det finns särskilda skäl och är förenligt med förbudets eller föreskriftens syfte.

Bestämmelserna i skogsvårdslagen (1979:429) ska inte tillämpas om det som sägs där strider mot föreskrifter för naturreservatet.

Den som vill göra anspråk på ersättning eller kräva inlösen av fastighet ska väcka talan mot staten hos mark- och miljödomstolen inom ett år från det att beslutet vunnit laga kraft. Om så inte sker går rätten till ersättning eller inlösen förlorad.

Hur man överklagar

Detta beslut kan överklagas till regeringen, Miljö- och energidepartementet, se bilaga 3.

Vik. landshövding Johan Blom har fattat beslut i detta ärende. Naturvårdshandläggare Jan Rees har varit föredragande. I den slutliga handläggningen medverkade också vik. länsråd Bengt Falemo, verksamhetschef Torben Ericson, enhetschef Linda Sundström och länsjurist Ulrika Forsman.

Bilagor till beslutet:

1. Beslutskarta med översiktskarta
2. Skötselplan
3. Hur man överklagar

Länsstyrelsen
Värmland

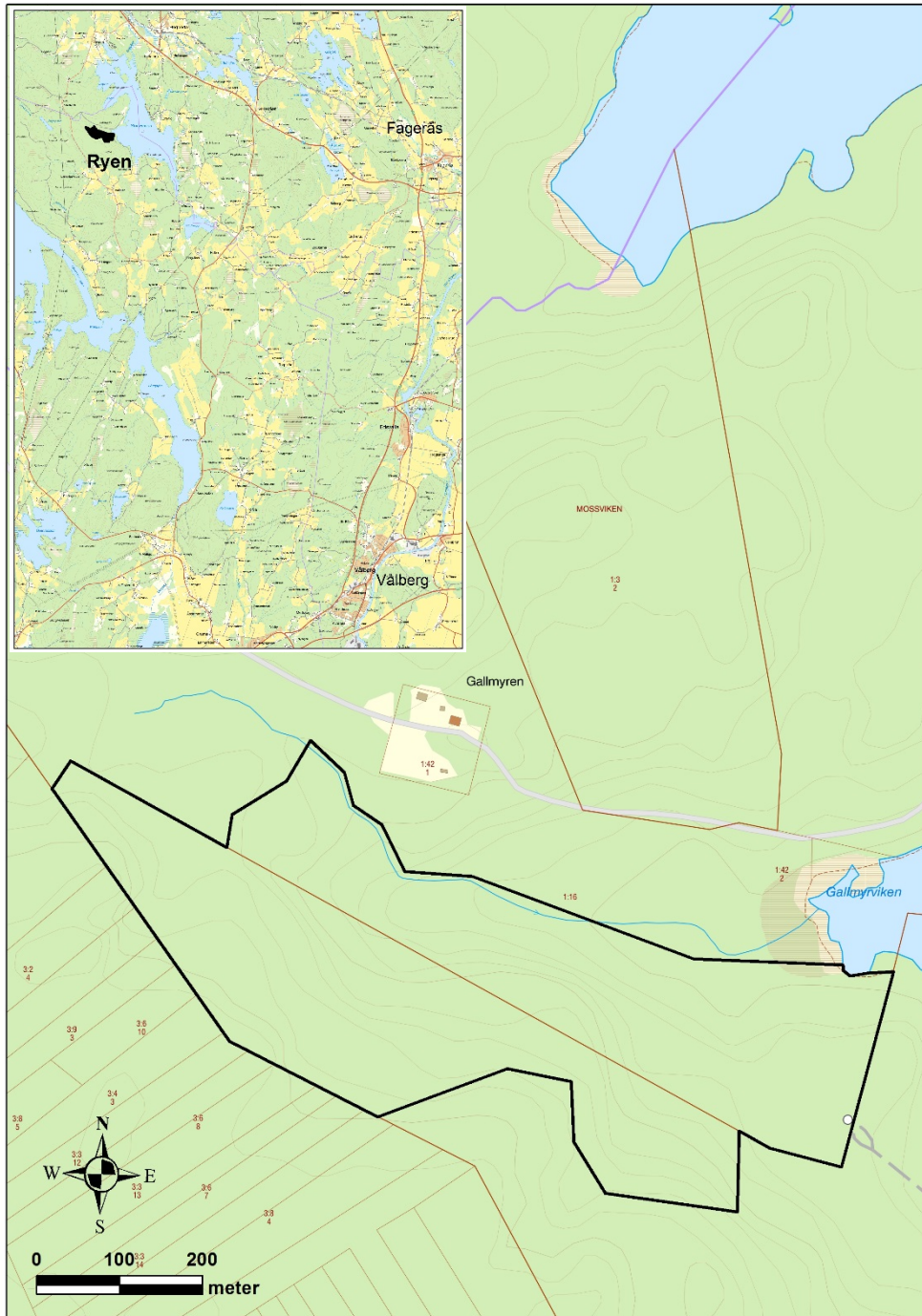
Naturvård

BESLUTSKARTA

Datum
2019-02-11

Bilaga 1

Referens
511-727-2016

© Lantmäteriet Geodatasamverkan

Beslutskarta för Naturreservatet Ryen (svart linje).

Postadress: Länsstyrelsen Värmland, 651 86 KARLSTAD Besöksadress: Våxnäsgatan 5
Telefon: 010-224 70 00 (växel) Fax: 010-224 71 10 E-post: varmland@lansstyrelsen.se
www.lansstyrelsen.se/varmland

SKÖTSELPLAN FÖR NATURRESERVATET RYEN

1. Syftet med naturreservatet

Naturreservatet Ryen bildas i syfte att bevara biologisk mångfald i områdets värdefulla naturskogsartade och lövriska barrskogar. Områdets skogar och andra ingående naturtyper samt dess orörda karaktär ska bevaras. Hydrologin och det fuktiga mikroklimatet inom området ska vara opåverkade av negativa ingrepp. Av särskilt bevarandevärde är skogens rika förekomst av död ved samt gamla och grova träd och de arter som är beroende av dessa strukturer.

Syftet ska uppnås genom att skog och övriga naturtyper med dess flora och fauna tillåts att utvecklas fritt genom intern dynamik. Exploatering och skogsbruk i området förhindras och den naturliga hydrologin skyddas från påverkan.

2. Administrativa data

2.1 Naturreservat

Objektnamn	Ryen
NVRnummer	2044952
Kommun	Grums
Areal	24,8 ha
Fastighetsanknutna rättigheter som reservatet berör	Inga som påverkar reservatsområdet.
Markslag och naturtyper*:	
Tallskog	2,4 ha
Granskog	8,7 ha
Barrblandskog	4,8 ha
Barrsumpskog	0,1 ha
Lövblandad barrskog	8,5 ha
Ungskog inkl. hyggen	0,2 ha
Summa	24,8 ha
varav produktiv skogsmark	24,8 ha

Prioriterade bevarandevärden:	
Markslag	Gammal näringsrik skog
Strukturer	Grova träd, död ved, gamla lövträd
Arter	Grön sköldmossa, aspfjädermossa, vedsäckmossa, grangråticka

*arealer för markslag och naturtyper baseras på KNAS. Summan är en summering av de ingående delområdenas avrundade arealer. Avrundningen kan innebära att den sammanlagda KNAS-arealen inte är den samma som reservatets totala areal.

3. Historisk och nuvarande markanvändning

Med undantag för både historiskt och sentida skogsbruk har den mänskliga påverkan inom reservatsområdet inte lämnat några bestående spår.

4. Områdets bevarandevärden

Områdets prioriterade bevarandevärden är den gamla och näringsrika granskogen med stort inslag av äldre lövträd, särskilt asp. Skogen innehåller strukturer som gamla och grova träd, samt stora mängder död ved och en lång kontinuitet av lågor. I kombination med ett fuktigt och stabilt mikroklimat skapas goda förutsättningar för hög biologisk mångfald. Påverkan från det moderna skogsbruket är påfallande liten i stora delar av området.

• Biologiska bevarandevärden

De naturskogsartade skogarna och ingående strukturer utgör grunden för en rik biologisk mångfald med förekomst av en mängd rödlistade arter och signalarter, i synnerhet bland mossorna tack vare det fuktiga mikroklimatet. Bland de över 20 naturvårdsintressanta arterna kan nämnas korallblylav, aspgelélav, grön sköldmossa, vedtrappmossa, aspfjädermossa, vedsäckmossa, grangråticka, stor aspticka, knärot, jättesvampmal och mindre hackspett.

• Kulturhistoriska bevarandevärden

Det finns inga registrerade kulturhistoriska lämningar inom området.

• Bevarandevärden för friluftsliv

Inga anordningar för det rörliga friluftslivet finns i reservatet men skogens karaktär gör den attraktiv för dem som vill uppleva skog med få spår av mänsklig påverkan.

5. Skötselområden

Skötselområde 1: Lövrik barrskog 24,8 hektar (hela reservatet)

Området utgörs huvudsakligen av en nordsluttning med en bäck vid foten av sluttningen. Flera bäckar rinner nerför sluttningen och det finns gott om rörligt markvatten även vid sidan av bäckarna. Tillsammans med kalkförande jord skapas goda förutsättningar för hög biologisk mångfald.

Skogen utgörs i stora delar av näringsrik granskog med stort inslag av lövträd, i synnerhet asp. Det finns gott om död ved i området och granlågor i olika stadier av nedbrytning utgör substrat för en rik flora av mossor, inklusive flera rödlistade arter. Inslaget av medelålders och gammal asp är stort och ett flertal signalarter knutna till äldre asp har påträffats. Nära den södra gränsen och i områdets västra del går berget i dagen och miljön är betydligt torrare. Tallen är det dominerande trädslaget med gran och björk i fuktigare svackor. Totalt har mer än 20 naturvårdsintressanta arter påträffats, främst bland mossor och lavar.

- **Bevarandemål**

Skogen präglas av naturskogsstrukturer som spridning i trädens ålder och storlek, god förekomst av stående och liggande död ved i olika stadier av nedbrytning samt levande och döda gamla träd. Naturliga processer som stormfällning, insektsangrepp och nyetablering av träd ska fortgå ostört. Hydrologin inom området ska bevaras och vara en förutsättning för det fuktiga mikroklimatet. Området ska utgöra god livsmiljö för hotade och missgynnade arter som är naturliga för naturtyperna.

- **Åtgärder**

Skötselområdet lämnas för fri utveckling genom intern dynamik, med undantag för bekämpning av invasiva arter om detta bedöms nödvändigt.

Skötselområde 2: Friluftsliv

Det saknas helt anordningar i området för att underlätta friluftslivet i dagsläget, men skogen är relativt lättillgänglig till fots.

- **Bevarandemål**

Området ska vara tillgängligt för allmänheten, men inga anordningar görs i reservatet för att underlätta friluftslivet. En parkeringsplats för två bilar och en informationstavla anordnas vid allmän väg ca 1 km nordväst om reservatet och led till reservatet markeras. Upplevelsen inom reservatet ska vara av naturlig skog.

- **Åtgärder**

Upprätta avtal om mark för parkeringsplats och informationstavla. Ställ iordning parkeringsplats med informationstavla och vägvisning till reservatet.

6. Sammanfattning av planerade skötselåtgärder

Skötselåtgärd	Prioritet	Skötselområde
<i>Iståndsättning av reservatet</i>		
Markering av reservatsgräns	1	
<i>Anläggningar för friluftslivet</i>		
Uppsättande av informationsskylt	2	2
Anläggning av parkeringsplats och vägvisning till reservatet	2	2

7. Uppföljning

Uppföljning av bevarandemål

Bevarandemålen för området kommer att preciseras i nivåsatta s.k. målbildindikatorer. En redogörelse för uppföljning av målbildindikatorerna kommer att finnas i en särskild uppföljningsplan.

Uppföljning av skötselåtgärder

Genomförda skötselåtgärder ska följas upp. Redovisning av genomförd åtgärd ska ange vad som gjorts i vilket område och tidsåtgången.

8. Genomförd dokumentation

Området har inventerats med avseende på naturvärden vid ett flertal tillfällen sedan 1997 av tjänstemän från både Skogsstyrelsen och Länsstyrelsen.

HUR MAN ÖVERKLAGAR LÄNSSTYRELSENS BESLUT

VAR SKALL BESLUTET ÖVERKLAGAS	Länsstyrelsens beslut kan skriftligen överklagas hos regeringen, Miljödepartementet.
VAR INLÄMNAS ÖVERKLAGANDET	Er skrivelse skall inlämnas/skickas till Länsstyrelsen och inte till regeringen.
TID FÖR ÖVERKLAGANDE	Skrivelsen måste ha kommit in till Länsstyrelsen inom tre veckor från den dag Ni fick del av beslutet , annars kan Ert överklagande inte tas upp till prövning.
HUR MAN UTFORMAR SITT ÖVERKLAGANDE M M	I skrivelsen skall Ni <ul style="list-style-type: none"> - tala om vilket beslut Ni överklagar, t ex genom att ange ärendets nummer (diarienumret) - redogöra för hur Ni anser att beslutet skall ändras Ni bör också redogöra för varför Ni anser att Länsstyrelsens beslut är felaktigt. Ni kan givetvis anlita ombud att sköta överklagandet åt Er. Behöver Ni veta mer om hur Ni skall gå till väga, så ring eller skriv till Länsstyrelsen.
ÖVRIGA HANDLINGAR	Om Ni har handlingar eller annat som Ni anser stöder Er ståndpunkt, så bör Ni skicka med det.
UNDERTECKNA ÖVERKLAGANDET	Er skrivelse skall undertecknas och namnteckningen förtydligas. Uppge också postadress samt telefonnummer där Ni kan nå dagtid.